

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/187915,Obchody-Narodowego-Dnia-Pamieci-Ofiar-Ludobojstwa-dokona-nego-przez-ukrainskich-n.html>
09.05.2024, 19:38

Obchody Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej - Szczecin, 11 lipca 2023 r.

**Przy Pomniku Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich w latach
1939-1947 na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie odbyły się
uroczystości upamiętniające ofiary ludobójstwa dokonanego
przez nacjonalistów ukraińskich z organizacji OUN-UPA na
terenie województw południowo-wschodnich II RP.**

Obecni podczas uroczystości byli, m.in.: wicewojewoda zachodniopomorski, Mateusz Wagemann, prezydent Miasta Szczecin, Piotr Krzystek, oraz prezes Stowarzyszenia Kresy Wschodnie - Dziedzictwo i Pamięć, ks. kan. Kazimierz Łukjaniuk. Licznie pojawili się również reprezentanci instytucji państwowych, samorządów lokalnych, organizacji społecznych jak i świadkowie historii wraz z rodzinami ofiar.

W imieniu Dyrektora Oddziału IPN w Szczecinie wieniec pod pomnikiem złożyła delegacja w składzie: dr hab. Sebastian Ligarski, naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Szczecinie, Marzena Szulc, naczelniczka Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Szczecinie oraz Szymon Nowacki, zastępca naczelnika Oddziałowego Biura Lustracyjnego w Szczecinie.

Modlitwę w intencji pomordowanych odprawili kolejno, J.E. ks. Mieczysław Mokrzycki, arcybiskup metropolita lwowski oraz J.E. ks. abp. metropolita szczecińsko-kamieński, Andrzej Dzięga.

Podczas uroczystości wielokrotnie z ust przedstawicieli samorządów, organizacji oraz gości padały słowa pochodzące z powieści „Dziady” Adama Mickiewicza:

„Jeśli zapomnę o nich Ty Boże na niebie zapomnij o mnie”

Ks. Kanonik Kazimierz Łukjaniuk powołując się na powyższy cytat podkreślił, że „nie o zemstę tu chodzi, lecz o upamiętnienie ofiar, które na to po prostu zasługują”.

Pierwszym zbiorowym mordem na ludności polskiej, przeprowadzonym ze szczególnym okrucieństwem, była kolonia Parośla koło Sarn, gdzie 9 lutego 1943 r. zginęło co najmniej 155 Polaków.

Latem i jesienią 1943 r. terror OUN-UPA osiągnął olbrzymie rozmiary. Mordy na ludności polskiej, rozpoczęte w powiatach sarneńskim, kostopolskim, rówieńskim i

zdołbunowskim, w czerwcu 1943 r. rozszerzyły się na powiaty dubieński i łucki, w lipcu objęły pow. Kowelski, włodzimierski i horochowski.

W 1944 r. antypolski terror OUN-UPA z Wołynia przeniósł się do Galicji Wschodniej a także na Lubelszczyznę.

Według ostrożnych szacunków polskich badaczy Zbrodni Wołyńskiej w latach 1942/1943 do połowy 1945 r. pochłonęła ok. 100 tysięcy Polaków. Na skutek polskich akcji odwetowych do wiosny 1945 r. zginęło prawdopodobnie 10-12 tysięcy Ukraińców.

11 lipca obchodzimy 80. rocznicę Zbrodni Wołyńskiej. Wspomnienie przypada w rocznicę tzw. krwawej niedzieli, będącej punktem kulminacyjnym masowych eksterminacji polskiej ludności cywilnej na Wołyniu przez OUN-UPA, wspieranych przez lokalną ludność ukraińską. Tego dnia ukraińscy nacjonaści zaatakowali Polaków w zależności od źródeł 99 do 120 miejscowościach przedwojennego województwa wołyńskiego na Kresach Wschodnich.

Na rynku wydawniczym, staraniem Oddziału IPN w Gdańsku, ukazała się książka: „Ocaleni z ludobójstwa. Wspomnienia Polaków z Wołynia”, wprowadzenie, wybór i opracowanie Joanna Karbarz-Wilińska, Bartosz Januszewski, Gdańsk-Warszawa 2023, 528 s. + 24 s. Zbiór relacji świadków dokumentuje wołyńskie ludobójstwo dokonane osiemdziesiąt lat temu przez ukraińskich nacjonalistów na południowo-wschodnich terenach II RP. Więcej na stronie ►

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/185140,Ocaleni-z-ludobojstwa-Wspomnienia-Polakow-z-Wolynia.html>

Zachęcamy też do zapoznania się z portalem zbrodniawolynska.pl, który został przygotowany w trzech wersjach językowych: polskiej, ukraińskiej wolynskyjzloczyn.eu i angielskiej volhyniamassacre.eu. Znaleźć tam można podstawowe informacje na temat zbrodni wołyńskiej, kalendarium, relacje świadków, informacje o śledztwach prowadzonych przez prokuratorów IPN-KŚZpNP, materiał zdjęciowy oraz czytelną, a w niej publikacje na temat zbrodni. ►

<https://zbrodniawolynska.pl/>